

Inšpektori Slovenskej obchodnej inšpekcie (ďalej len SOI) počas januára 2019 vykonali **celoslovenskú kontrolnú akciu** vo veľkoobchodnej a maloobchodnej sieti zameranú na **oddržiavanie povinností pri označovaní regulovaných výrobkov, výrobkov s obsahom organických rozpúšťadiel na povrchovú úpravu vozidiel, objektov a ich častí**, ustanovených zákonom č. 137/2010 Z.z. o ovzduší (ďalej len „zákon o ovzduší“) a vyhláškou MŽP SR č. 127/2011 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam regulovaných výrobkov, označovanie ich obalov a požiadavky na obmedzenie emisií prchavých organických zlúčenín pri používaní organických rozpúšťadiel v regulovaných výrobkoch (ďalej len „vyhláška č. 127/2011 Z.z.“).

Obsah prchavých organických zlúčenín (ďalej len „VOC“) vo farbách, lakoch a vo výrobkoch s obsahom organických rozpúšťadiel na povrchovú úpravu vozidiel, objektov a ich častí (ďalej len „regulované výrobky“ alebo „RV“) spôsobuje značné emisie VOC do ovzdušia, ktoré prispievajú k tvorbe fotochemických oxidantov v hraničnej sfére troposféry. Vysoká úroveň ochrany životného prostredia vyžadovala stanovenie a dodržiavanie hodnôt limitov pre obsah VOC v uvedených regulovaných výrobkoch.

Z dôvodu minimalizovania množstva emisií z VOC bola vydaná smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2004/42/ES o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice 1999/13/ES, kde sú stanovené požiadavky na označovanie a maximálny obsah VOC v určitých náterových hmotách. Uvedená smernica je transponovaná do legislatívy SR zákonom č. 137/2010 Z.z. o ovzduší a vyhláškou č. 127/2011 Z. z.

Slovenská republika má povinnosť zabezpečiť, aby regulované výrobky umiestnené na trh spĺňali požadované kritériá. Odbor ochrany ovzdušia Ministerstva životného prostredia SR požiadal Slovenskú obchodnú inšpekciu o spoluprácu pri zabezpečovaní uvedenej úlohy. Podľa dohody inšpektori SOI vykonávajú kontrolu označovania regulovaných výrobkov vo veľkoobchodnej a maloobchodnej sieti.

Podľa zákona o ovzduší podnikateľ môže vyrábať alebo dovážať na domáci trh regulované výrobky, ak spĺňajú hraničné hodnoty pre maximálny obsah VOC a ich obaly sú označené ustanoveným spôsobom.

Cieľ kontroly

Cieľom kontrol bolo:

- preveriť vo veľkoobchodných a maloobchodných predajniach dodržiavanie požiadaviek na označovanie,
- skontrolovať limitný obsah VOC v regulovaných výrobkoch, a
- vyselektovať regulované výrobky s nadlimitným obsahom VOC z trhu.

Výsledky kontroly

Regulované výrobky musia byť v zmysle § 3 vyhlášky č. 127/2011 Z. z. označené etiketou, na ktorej sa uvedie kategória a podkategória regulovaného výrobku, hraničná hodnota pre najvyšší obsah VOC v g/l, ako aj maximálny obsah VOC v stave, v ktorom je regulovaný výrobok pripravený na použitie.

Počas kontrolnej akcie inšpektori SOI vykonali **41** kontrol vo veľkoobchodných a v maloobchodných predajniach. Bolo skontrolovaných **168 druhov regulovaných**

výrobkov. Z celkového počtu **168 druhov RV** bolo 141 druhov v súlade s vyššie uvedenou legislatívou. **Nedostatky sa však zistili až u 27 druhov,** čo predstavuje **16,1%.**

Označovanie regulovaných výrobkov určených pre veľko a maloobchod

Podľa § 14 ods. 6 zákona o ovzduší podnikateľ môže vyrábať alebo dovážať na domáci trh regulované výrobky, ak spĺňajú hraničné hodnoty pre maximálny obsah VOC a ich obaly sú označené ustanoveným spôsobom.

Požiadavky na označovanie regulovaných výrobkov a požiadavky na hraničné hodnoty VOC sú ustanovené vo vyhláske č. 127/2011 Z. z. Tieto požiadavky na hraničný obsah VOC sú platné pre vyrobené alebo dovezené regulované výrobky.

Označenie regulovaného výrobku musí podľa § 3 vyhlášky č. 127/2011 Z. z. obsahovať nasledovné informácie:

- kategóriu a podkategóriu regulovaného výrobku,
- hraničnú hodnotu pre najvyšší obsah VOC v g.l⁻¹,
- najvyšší obsah VOC v stave, v ktorom je regulovaný výrobok (ďalej len „RV“) pripravený na použitie.

Z kontrolovaných **168 druhov RV** boli zistené **nedostatky v označovaní u 27 druhov,** z toho u:

- 22 druhov **nebola** uvedená **kategória a podkategória RV;**
- 3 druhov **chýbala** informácia v kodifikovanej **forme štátneho jazyka o kategórii, podkategórii, hraničnej hodnote** pre najvyšší obsah VOC v g/l;
- 2 druhov **nebolo** v označení RV **bližšie špecifikované, čo ktorý údaj vyjadruje** (označenie na etiketách kontrolovaných RV bolo buď neúplné a/alebo nebolo jasné);
- 2 druhu RV boli **neboli totožné údaje uvedené výrobcom** s informáciami o produkte, či na **etikete;**
- 1 druhu **bola** uvedená **nesprávna informácia o hraničnej hodnote pre najvyšší obsah VOC v g/l.**

Iný nedostatok bol zistený pri RV (farby), kde informácie v technickom liste neboli uvedené v kodifikovanej forme štátneho jazyka. U ďalších šiestich RV na obale absentovalo uvedenie výrobcu a/alebo dovozcu či distribútora, uvedená bola len krajina pôvodu.

Poznámka: U niektorých druhov RV bol zistený súčasne viac ako jeden rozdielny nedostatok v označení.

Napríklad, výrobok:

- *HOBBY COLOUR - tónovacia farba 500 ml (rôzne druhy) mal uvedenú nesprávnu informáciu o hraničnej hodnote pre najvyšší obsah VOC v g/l (na etikete bolo uvedené 30g/l, správne malo byť uvedené 40 g/l).*
- *DÁNSKY OLEJ II (rôzne odtiene) nebol označený kategóriou a podkategóriou RV.*
- *BETEX na betón 0510, zelený 0,8 kg, 2v1, S2131 mal na obale výrobku uvedené dvojité údaje: na etikete v kodifikovanej podobe štátneho jazyka bola uvedená kategória: A/h, hraničná hodnota VOC(2010):750 g/l, maximálny obsah VOC v stave pripravenom na použitie: 749 g/l; údaje o VOC v označení od výrobcu priamo na obale výrobku: kategória: A, podkategória:i), hraničná hodnota VOC (2010): 500 g/l, maximálny obsah VOC v stave pripravenom na použitie: 499 g/l.*

Označovanie regulovaných výrobkov, určených na použitie v uzavretých zariadeniach

Požiadavky podľa § 14 ods. 6 zákona o ovzduší sa nevzťahujú na regulované výrobky určené výlučne na použitie pri ustanovených činnostiach a zariadeniach, v ktorých sa používajú organické rozpúšťadlá, ak sú ich obaly označené textom:

„Výrobok určený na použitie v zariadeniach alebo na činnosti, na ktoré sa uplatňujú požiadavky na obmedzovanie emisií povrchových organických látok“ (§ 14 ods. 7 písm. b) zákona o ovzduší).

Tieto regulované výrobky je zakázané dodávať do maloobchodnej siete (§ 14 ods. 8 zákona o ovzduší).

Počas kontrolnej akcie v maloobchodných predajniach a vo veľkoskladoch **nebol zistený regulovaný výrobok určený na použitie v uzavretých systémoch.**

Opatrenia

Pri kontrole regulovaných výrobkov boli spísané vo všetkých kontrolovaných prevádzkach inšpekčné záznamy.

Pri **zistení nedostatku v označovaní regulovaných výrobkov** bolo **6** kontrolovaným osobám vydané obmedzujúce opatrenie formou **záväzných pokynov** vykonať opatrenia na **odstránenie zistených nedostatkov** podľa § 6 ods. 1 písm. c) zákona č.128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu na 27 druhov RV v celkovej sume 1746,88 €.

Záväzný pokyn na odstránenie zisteného nedostatku bol vydaný aj podnikateľom, ktorí neposkytovali spotrebiteľom informácie o RV v kodifikovanej forme štátneho jazyka.

Zistené nedostatky boli z vecného hľadiska **postúpené** na došetrenie **Slovenskej inšpekcie životného prostredia.**

Záver

Kontrolná akcia bola zameraná na dodržiavanie podmienok požiadaviek na označovanie a limitný obsah VOC v regulovaných výrobkoch.

Kontroly boli vykonané v **41** veľkoobchodných a maloobchodných predajni. Inšpektormi SOI bolo prekontrolovaných **168 druhov regulovaných výrobkov**, z toho u **27 druhov boli zistené nedostatky**, čo predstavuje **16,1%**. Celková hodnota všetkých 183 kusov regulovaných výrobkov s nedostatkami predstavuje 1746,88 €.

Zistené **nedostatky** sa vo väčšine prípadov týkali **označovania podľa § 3 vyhlášky č. 127/2011 Z. z.**

Najčastejším nedostatkom bolo **neuvedenie kategórie a/alebo podkategórie RV**. Menej často opakujúcim sa nedostatkom bolo chýbajúce označenie kategóriou, podkategóriou a hraničnou hodnotou pre najvyšší obsah VOC v g/l. Len ojedinele sa vyskytlo nejednoznačné alebo neúplné označenie RV o kategórií, podkategórií, hraničnej hodnote VOC, alebo o maximálnom obsahu VOC v stave pripravenom pre použitie, kde z uvedených údajov nebolo jasné, čo ktorý údaj znamená.

Vzhľadom na množstvo prekontrolovaných RV sa inšpekciou len u menšieho počtu RV zistila **chýbajúca informácia v označení v kodifikovanej forme štátneho jazyka**.

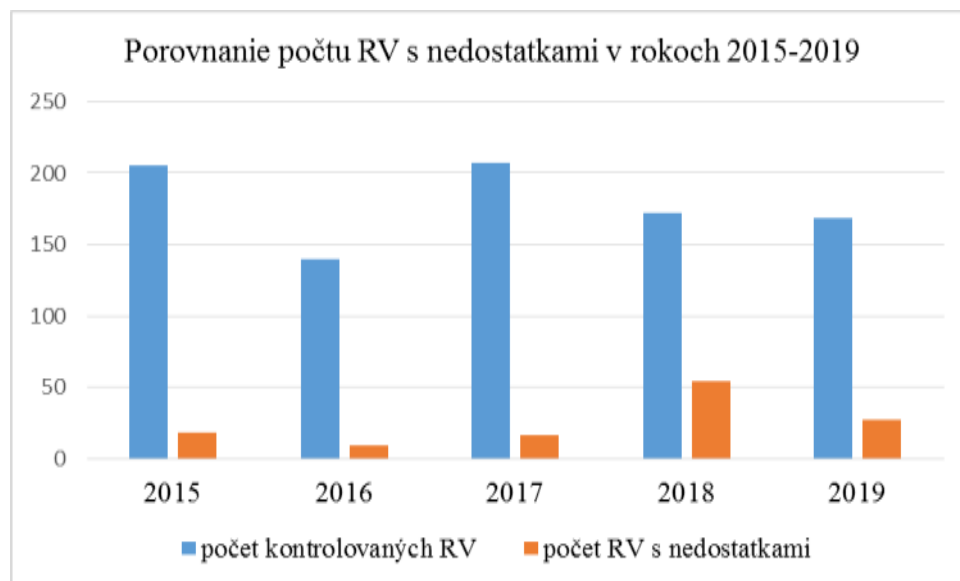
Na základe výsledkov z vykonaných kontrol v rokoch 2015-2019 môžeme konštatovať, že v posledných dvoch rokoch pozorujeme **nárast výskytu RV na trhu s nedostatkami** v označovaní (Obrázok 1. a 2.).

Aj keď porovnaním zistených výsledkov v roku 2015 až 2017 bolo vidieť zlepšenie, porovnaním výsledkov v rokoch 2018 a 2019 je evidentný nárast RV na trhu, ktoré neboli v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

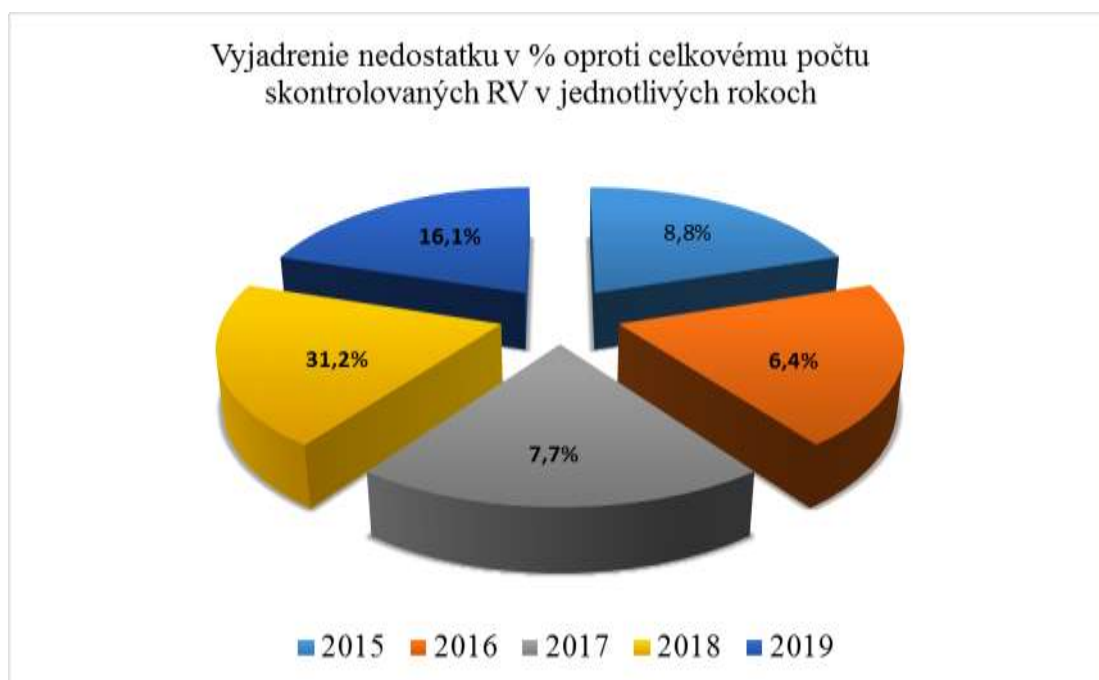
Najhoršie výsledky sa zistili v **roku 2018**, kde až **31,4% RV nesplnilo požiadavky na označovanie** podľa zákona o ovzduší a vyhlášky č. 127/2011 Z. z. (Obrázok 1. a 2.).

Pozitívna je skutočnosť, že počas kontrolnej akcie v maloobchodných predajniach a vo veľkoskladoch ani v roku 2019 **nebol zistený regulovaný výrobok určený na použitie v uzavretých systémoch** a regulovaný výrobok s obsahom VOC prekračujúcim zákonom stanovenú hraničnú hodnotu, ktorý by bolo nutné stiahnuť z predaja.

Obrázok 1. Porovnanie počtu RV s nedostatkami v rokoch 2015 až 2019

Obrázok 2. Vyjadrenie nedostatku skontrolovaných RV v % v rokoch 2015 až 2019

Aj keď poslednou kontrolou v roku 2019 oproti roku 2018 bol zistený pokles nedostatkov u RV s obsahom organických rozpúšťadiel určených na povrchovú úpravu vozidiel, objektov a ich častí, ktoré vyrábajú a uvádzajú na trh podnikateľské subjekty, v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi je evidentný zvýšený počet, preto sa SOI aj v budúcnosti plánuje kontrolovať uvedený sortiment výrobkov, nakoľko čistota ovzdušia a celková kvalita životného prostredia je jednou z potrebných tém dnešnej doby.